T089 ATĐ 1 (06) Luận A Tỳ Đạt Ma Tập Dị Môn Túc Q6-Ba Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 87

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC QUYEÅN 6

Phaåm 4: BA PHAÙP, Phaàn 4

- Ba thöù truï: Thieân truï, Phaïm truï, Thaùnh truï. Hoûi: Thieân truï laø gì? Ñaùp: Nghóa laø boán thöù thieàn (tónh löï). Boán phaùp naøo? Nghóa laø lìa aùi duïc, caùc phaùp xaáu xa baát thieän coù taàm, coù töù, lìa söï sinh ra vui möøng. Khi nhaäp sô thieàn ñaày ñuû maø truï. Roäng noùi cho ñeán nhaäp vaøo Töù thieàn ñaày ñuû maø truï. Nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi cho thaày Baø-la-moân Pheä- na-boå-leâ: "Naày Phaïm chí neân bieát! Nhö khi Ta nhaäp töù thieàn ôû theá gian, thì cöù chaêm chæ theo moät thöù thieàn ñònh tónh löï maø thöïc haønh. Khi ñoù thì ta vì thieân truï (ôû coõi trôøi) maø thöïc haønh. Nhö khi ta ôû theá gian maø truï nhaäp vaøo töù thieàn, cöù tuøy theo moät thöù thieàn maø truï nhaäp keå caû khi ñi, ñöùng, ngoài naèm. Chính khi ñoù ta laø thieân truï maø truï duø coù ñi, ñöùng, ngoài naèm. Nhö vaäy khi ôû theá gian ta truï vaøo töù thieàn thì cöù moät thöù thieàn ñònh tónh löï maø gaàn guõi luyeän taäp nhieàu laàn aân caàn quyù troïng lieân tuïc, sieâng tu khoâng ngôi nghæ. Ñoù goïi laø Thieân truï". Hoûi: Phaïm truï laø theá naøo? Ñaùp: Töùc laø boán thöù voâ löôïng. Boán thöù voâ löôïng laø gì? Ñoù laø Töø- Bi-Hyû-Xaû, nhö Ñöùc Theá Toân ñaõ noùi vôùi thaày Baø-la-moân Pheä-na-boå-leâ: "Naày Phaïm chí neân bieát! Nhö khi Ta tu boán thöù taâm voâ löôïng, thì cöù chuyeân taâm vaøo moät thöù taâm voâ löôïng maø thöïc haønh. Chính khi ñoù maø ta phaïm truï (truï vaøo thanh tònh) maø thöïc haønh. Nhö khi ta tu boán taâm voâ löôïng thì ta cöù chuyeân taâm vaøo moät thöù voâ löôïng taâm maø thöïc haønh keå caû khi ñi, ñöùng, ngoài naèm. Chính khi ñoù ta laø phaïm truï maø truï duø coù ñi, ñöùng, ngoài, naèm, nhö vaäy khi ñoù ta cöù moät thöù voâ löôïng taâm maø gaàn guõi luyeän taäp nhieàu laàn aân caàn quyù troïng lieân tuïc, sieâng tu maõi khoâng ngôi nghæ. Ñoù goïi laø Phaïm truï". Hoûi: Thaùnh truï laø theá naøo?

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 88

Ñaùp: Töùc laø ñoái vôùi boán nieäm truï, boán chaùnh ñoaïn, boán thaàn tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc chi, taùm Thaùnh ñaïo... Nhö Theá Toân ñaõ noùi vôùi thaày Baø-la-moân Pheä-na-boå-leâ: "Naày Phaïm chí neân bieát! Nhö ôû trong nhöõng phaùp thieän sinh ra töø yù nieäm xuaát ly, xa lìa, thì ta theo moät phaùp thieän aáy maø thöïc haønh. Chính khi ñoù ta laø Thaùnh truï (truï vaøo thaùnh vò) maø thöïc haønh. Nhö ta duøng phaùp thieän sinh ra töø xuaát ly, xa lìa, chuyeân taâm vaøo moät phaùp thieän ñoù maø truï, keå caû vieäc ñi, ñöùng, ngoài naèm. Chính khi ñoù ta laø Thaùnh truï maø truï hoaëc ñi, ñöùng, ngoài naèm. Nhö vaäy ta cöù chuyeân taâm phaùp thieän do xuaát ly, xa lìa sinh ra aáy maø gaàn guõi reøn taäp nhieàu laàn,

aân caàn quyù troïng lieân tuïc, sieâng tu maõi khoâng ngôi nghæ. Ñoù goïi laø Thaùnh truï". - Ba thöù ñònh: Ñònh coù taàm coù töù, ñònh khoâng taàm chæ coù töù, ñònh khoâng coù taàm töù. Hoûi: Theá naøo laø ñònh coù taàm coù töù? Ñaùp: Neáu ñònh maø coù ñuû caû taàm vaø töù, thì taàm khôûi leân, töù cuõng seõ khôûi leân, taàm töông öng, töù cuõng seõ töông öng. Nöông vaøo taàm töù maø chuyeån taâm truï vaøo ñoù. Vaø roäng noùi cho ñeán khi taâm chæ chuù vaøo moät caûnh. Thì ñoù goïi laø ñònh coù taàm coù töù. Hoûi: Theá naøo laø ñònh khoâng coù taàm chæ coù töù? Ñaùp: Neáu ñònh maø khoâng coù taàm, chæ coù töù thì khoâng coù taàm khôûi, chæ coù töù khôûi, vaø taàm khoâng töông öng maø chæ coù töù töông öng thoâi. Khi taàm ñaõ thoâi döùt ngôi nghæ thì chæ coù y vaøo töù maø chuyeån taâm truï vaøo thoâi. Vaø roäng noùi cho ñeán khi taâm chæ chuù vaøo moät caûnh. Ñoù goïi laø ñònh khoâng taàm coù töù. Hoûi: Theá naøo laø ñònh khoâng coù taàm vaø töù? Ñaùp: Neáu ñònh maø khoâng coù caû taàm vaø töù, thì chaúng phaûi taàm hay töù khôûi, maø taàm vaø töù cuõng khoâng töông öng. Neáu taàm vaø töù ñeàu ñaõ thoâi döùt ngôi nghæ thì taâm cuõng truï vaøo ñoù. Roäng noùi cho ñeán khi taâm chæ chuù vaøo moät caûnh. Ñoù goïi laø ñònh khoâng taàm khoâng töù. - Ba thöù chæ baøy: 1. Do thaàn thoâng bieán hoùa chæ baøy. 2. Do taâm ghi nhôù chæ baøy. 3. Do lôøi daïy raên chæ baøy. Hoûi: Do thaàn thoâng bieán hoùa chæ baøy laø sao? Thaàn thoâng bieán hoùa laø gì, chæ baøy laø gì maø noùi laø duøng thaàn bieán ñeå chæ baøy? Ñaùp: Thaàn thoâng bieán hoùa, töùc laø caùc loaïi thaàn thoâng bieán hoùa ñang bieán, ñaõ bieán, seõ bieán, töùc coù theå bieán moät thaønh nhieàu, hoaëc nhieàu thaønh moät, hoaëc roõ raøng hoaëc kín ñaùo, hoaëc bieát, hoaëc thaáy...,

nhö moïi ngaên caûn cuûa töôøng vaùch, nuùi non, soâng bieån..., thaân vaãn ñi qua ñöôïc heát. Nhö theá noùi roäng vaø keå ñeán hieän ra thaân caùc trôøi thaàn chuyeån bieán töï do. Ñoù goïi laø thaàn thoâng bieán hoùa. Chæ daãn laø sao? Nghóa laø coù thaày Bí-soâ tuy ñaõ roõ bieát caùc thöù thaàn thoâng bieán hoùa nhöng khoâng ñeå cho ai thaáy bieát caû. Thì ñoù goïi laø thaàn bieán töï taïi chöù khoâng goïi laø chæ daãn. Nhö neáu Bí-soâ naøo roõ bieát caùc thöù thaàn thoâng bieán hoùa maø laïi khieán cho ngöôøi khaùc ñeàu thaáy bieát ñöôïc caû, thì goïi laø thaàn bieán töï taïi maø cuõng goïi laø chæ daãn. Theá neân khi noùi laø coù thaàn thoâng bieán hoùa chæ daãn, thì caàn phaûi khieán cho ngöôøi khaùc thaáy taát caû, hieåu bieát taát caû roài tuøy theo ñoù maø ñieàu phuïc daïy doã, thì môùi goïi laø thaàn bieán, cuõng goïi laø chi daãn. Do ñoù maø noùi do thaàn thoâng bieán hoùa chæ daãn, chæ baøy. Hoûi: Do taâm ghi nhôù chæ baøy: Taâm ghi nhôù laø sao? Chæ baøy laø sao maø noùi taâm ghi nhôù chæ baøy? Ñaùp: Taâm ghi nhôù, nhö Theá Toân ñaõ daïy: Caùc thaày Bí-soâ neân bieát, coù moät loaïi ngöôøi hoaëc do xem thaáy hình töôùng hoaëc do nghe noùi naêng roài tuøy theo ñoù maø ghi nhôù taâm ngöôøi khaùc, yù noù nhö vaày, nhö kia, yù noù thay ñoåi ra sao, hoaëc nhôù caùc vieäc quaù khöù, vò lai, hoaëc ñang xaûy ra, hoaëc nhôù caùc vieäc laøm, caùc lôøi noùi ñaõ laâu. Hoaëc chæ nhôù chuùt ít thì goïi laø taâm ghi nhôù. Hoaëc nhôù ñöôïc nhieàu thì goïi laø phaùp taâm sôû. Caùc thöù ghi nhôù taát caû nhö thaät thì ñeàu laø nhö thaät. Hoaëc coù moät loaïi ngöôøi

chaúng do xem töôùng, hay nghe noùi maø vaãn ghi nhôù ñöôïc taâm ngöôøi khaùc. Nhöng aáy laø do thieân thaàn hoaëc ma quyû (phi nhaân) nghe tieáng noùi neân ghi nhôù ñöôïc taâm ngöôøi khaùc, yù noùi theá naày theá kia, yù noù thay ñoåi ra sao, noùi roäng nhö tröôùc ñaõ keå. Hoaëc coù moät loaïi ngöôøi chaúng do thieân thaàn hay phi nhaân nghe tieáng noùi maø ghi nhôù ñöôïc taâm keû khaùc, song chính laø do noäi taâm thaáy bieát taâm taùnh cuûa ngöôøi coù caùc nghó ngôïi suy tö (taàm töù) neân ghi nhôù taâm ngöôøi khaùc, yù noùi theá naày theá kia bieán ñoåi ra sao..., noùi roäng nhö tröôùc. Laïi coù moät loaïi ngöôøi chaúng phaûi do noäi taâm bieát roõ taùnh tình cuûa ngöôøi khaùc coù suy tö nghó ngôïi gì. Song do hieän thaáy taâm taùnh ñang truï vaøo Tam-ma-ñòa khoâng taàm khoâng töù. Thaáy roài thì nghó: Nhö theá laø vò naày ñaõ khoâng taàm töù, yù haïnh raát maàu nhieäm. Nhö theá vò naày khi xuaát ñònh cöù neân khôûi yù nhö theá, taàm töù nhö theá, nhöõng ñieàu ghi nhôù taát caû nhö thaät ñeàu laø nhö thaät. Nhö theá laø vò ñoù töø ñoù xuaát ñònh seõ khôûi yù nhö theá, taàm töù nhö theá caùc ñieàu ghi nhôù taát caû laø nhö thaät thì ñeàu laø nhö thaät. Ñoù goïi laø taâm ghi

nhôù Chæ daãn laø sao? Nghóa laø nhö coù vò Bí-soâ tuy do xem töôùng hoaëc do nghe noùi naêng roài ghi nhôù taâm ngöôøi khaùc, roäng noùi cho ñeán: Vò naày nhö theá töø ñònh xuaát ra seõ khôûi yù nhö theá, taàm töù nhö theá. Caùc ñieàu ghi nhôù taát caû laø nhö thaät thì ñeàu laø nhö thaät. Neáu chaúng ñeå cho ngöôøi khaùc bieát thì ñoù goïi laø taâm ghi nhôù töï taïi chaúng goïi laø chæ daãn. Coøn nhö coù Bí-soâ do xem töôùng hoaëc do nghe noùi naêng roài tuøy theo ñoù maø ghi nhôù taâm ngöôøi khaùc. Noùi roäng cho ñeán nhö theá laø vò naày töø ñaây xuaát ñònh, taát seõ khôûi yù nhö theá, taàm töù nhö theá. Caùc ñieàu ghi nhôù taát caû laø nhö thaät thì ñeàu laø nhö thaät, laïi coøn khieán cho ngöôøi khaùc bieát ñöôïc, thì ñoù goïi laø taâm ghi nhôù töï taïi (do ôû mình) cuõng goïi laø chæ daãn. Theá neân noùi taâm ghi nhôù chæ daãn. Ñieàu caàn laø phaûi khieán cho ngöôøi khaùc thaáy taát caû, bieát taát caû hieåu taát caû roài tuøy theo maø daïy doã ñieàu phuïc, thì môùi goïi laø ghi nhôù, cuõng goïi laø chæ daãn. Do ñoù maø goïi laø do taâm ghi nhôù maø chæ baøy. Hoûi: Do raên daïy chæ baøy: Raên daïy laø sao, chæ daãn laø sao maø goïi laø do raên daïy maø chæ baøy? Ñaùp: Raên daïy, nhö Theá Toân noùi: “Naày caùc Bí-soâ neân bieát! Nhö coù Bí-soâ vì ngöôøi khaùc noùi, ñaây laø Khoå thaùnh ñeá caàn phaûi bieát roõ. Ñaây laø khoå taäp (söï gaây khoå) Thaùnh ñeá phaûi dieät cho heát. Ñaây laø khoå dieät (söï heát khoå) Thaùnh ñeá caàn neân chöùng. Ñaây laø Ñaïo daãn ñeán söï dieät khoå Thaùnh ñeá, caàn phaûi tu taäp. Ñoù goïi laø raên daïy”. Chæ daãn (baøy) laø sao? Nghóa laø coù Bí-soâ tuy cuõng vì ngöôøi khaùc noùi ñaây laø khoå Thaùnh ñeá, caàn phaûi bieát caën keõ. Ñaây laø söï gaây khoå Thaùnh ñeá caàn phaûi dieät cho heát. Ñaây laø söï dieät heát khoå caàn phaûi chöùng. Ñaây laø Ñaïo daãn ñeán söï dieät khoå caàn phaûi tu haønh. Nhöng khi ngöôøi aáy nghe xong thì laïi khoâng chaáp nhaän cho ñoù laø ñuùng thaät chaúng coù ñöôïc trí tueä ñeå quan saùt caùc vieäc ôû ñôøi. Neân chæ goïi ñoù laø lôøi raên daïy töï taïi, chöù khoâng goïi laø chæ daãn. Neáu coù Bí-soâ coù khaû naêng vì ngöôøi khaùc noùi: Ñaây laø khoå Thaùnh ñeá,

neân hieåu bieát caën keû... cho ñeán ñaây laø Ñaïo daãn ñeán söï dieät khoå Thaùnh ñeá, caàn phaûi tu taäp, nhöng laïi khieán moïi ngöôøi khi nghe xong thì lieàn chaáp nhaän cho laø ñuùng thaät vaø coù ñöôïc trí tueä quan saùt moïi vieäc ôû ñôøi ñuùng ñaén, neân goïi laø söï raên daïy töï taïi cuõng goïi laø söï chæ baøy. Theá neân noùi do raên daïy chæ baøy laø phaûi khieán ngöôøi khaùc thaáy taát caû, hieåu taát caû ñeå tuøy theo ñoù maø raên daïy ñieàu phuïc hoï, neân môùi goïi laø söï raên daïy cuõng goïi laø chæ baøy. Do ñoù maø noùi do raên daïy maø chæ baøy. - Ba thöù thanh tònh: Thaân thanh tònh, ngöõ thanh tònh vaø yù thanh tònh.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 91

Hoûi: Thaân thanh tònh laø gì? Ñaùp: Ñoù töùc laø khoâng gieát haïi, khoâng troäm cöôùp, khoâng daâm duïc taø haïnh, hoaëc noùi laø lìa gieát haïi, lìa troäm cöôùp, lìa phi phaïm haïnh. Laïi coøn coù caùc thaân nghieäp haïng coù hoïc, coù thaân nghieäp haïng voâ hoïc vaø coù caùc thaân nghieäp haïng kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Taát caû nhö theá goïi laø thaân thanh tònh. Hoûi: Ngöõ thanh tònh laø gì? Ñaùp: Töùc lìa lôøi noùi doái, lôøi ly giaùn, lôøi thoâ tuïc döõ daèn, lôøi caáu ueá, laïi coøn coù caùc ngöõ nghieäp haïng coù hoïc, caùc ngöõ nghieäp haïng voâ hoïc vaø caùc ngöõ nghieäp kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Taát caû nhö theá goïi laø ngöõ thanh tònh. Hoûi: YÙ thanh tònh laø gì? Ñaùp: Töùc laø khoâng tham lam, khoâng saân giaän, thaáy bieát ñuùng. Laïi coøn coù caùc yù nghieäp haïng coù hoïc, coù caùc yù nghieäp haïng voâ hoïc vaø coù caùc yù nghieäp kheùo phi hoïc phi voâ hoïc. Taát caû nhö theá goïi laø yù thanh tònh. Ñöùc Theá Toân noùi keä: Thaân, ngöõ, yù thanh tònh Ta noùi voâ laäu tònh Goïi thanh tònh veïn toaøn Tònh ñöôïc caùc thöù aùc. - Ba thöù vaéng laëng (Tòch maëc): Ñoù laø thaân vaéng laëng, ngöõ vaéng laëng, yù vaéng laëng. Hoûi: Thaân vaéng laëng laø sao? Ñaùp: Töùc laø pheùp taéc luaät nghi cuûa thaân thuoäc loaïi khoâng hoïc, neân goïi laø thaân vaéng laëng. Hoûi: Ngöõ vaéng laëng laø sao? Ñaùp: Töùc laø pheùp taéc luaät nghi cuûa ngöõ thuoäc loaïi khoâng hoïc, neân goïi laø ngöõ vaéng laëng. Hoûi: YÙ vaéng laëng laø sao? Ñaùp: Töùc laø pheùp taéc luaät nghi cuûa yù thuoäc loaïi khoâng hoïc, neân goïi laø yù vaéng laëng. Nhö Theá Toân noùi keä: Thaân, ngöõ, yù vaéng laëng Ta noùi voâ laäu laëng Goïi vaéng laëng veïn toaøn Vaéng laëng caùc thöù aùc.

- Ba thöù vöôn leân (taêng thöôïng): Ñoù laø ñôøi vöôn leân, töï mình vöôn leân, phaùp vöôn leân.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 92

Hoûi: Ñôøi vöôn leân laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân coù noùi: “Coù caùc Bí-soâ thöôøng ôû A-lan-nhaõ, hoaëc nguï beân goác caây hay ôû choã vaéng veû ñaõ hoïc nhöõng giaùo phaùp ñaùng hoïc hoûi, neân nghó: Coõi theá gian naày coù raát nhieàu ngöôøi taäp hôïp, vaø chaéc chaén ôû nhöõng choã ñoâng ñaûo ñoù phaûi coù nhieàu trôøi thaàn. Caùc vò naày coù thieân nhaõn vaø trí bieát roõ loøng daï ngöôøi khaùc, daàu gaàn hay xa ñeàu thaáy roõ raøng, taâm ai xaáu toát cao thaáp ñeàu am töôøng, nay neáu ta nghó ngôïi (taàm töù) caùc vieäc chaúng thieän, taát nhieân laø caùc ñam

meâ chaáp tröôùc baát thieän seõ ñeo baùm vaøo taâm ta. Neáu caùc thieân thaàn chö Thieân thaáy bieát ta nhö theá taát seõ cuøng baûo nhau: Haõy xem anh hieàn laønh kia, ñaõ töøng chaùn ñôøi kính ñaïo maø xuaát gia, taïi sao nay laïi nghó ngôïi chi caùc ñieàu xaèng baäy baát thieän ñeå cho caùc ñam meâ chaáp tröôùc aùc kia coù dòp baùm chaéc vaøo. Laïi trong coõi theá gian ñaây nôi ñaïi chuùng thöôøng tuï hoïp ñoù thì hoaëc hieän coù chö Phaät vaø caùc haøng ñeä töû cuûa Ngaøi hoaëc ñaõ coù thieân nhaõn vaø trí thaáu hieåu loøng ngöôøi khaùc, duø gaàn hay xa thaûy ñeàu bieát roõ, taâm ai toát xaáu cao thaáp cuõng am töôøng. Nay neáu ta nghó ngôïi lung tung ñeán caùc ñieàu chaúng toát laønh ñeå bò caùc ñam meâ chaáp tröôùc aùc kia noù baùm chaët. Taát nhieân chö Thaùnh chuùng seõ thaáy bieát ta. Bieát roài seõ cuøng baûo nhau: Haõy nhìn kyõ ngöôøi trai treû hieàn laønh kia, ñaõ töøng chaùn ñôøi töï tin ñaïo xuaát gia, taïi côù sao nay laïi nghó ngôïi nhöõng ñieàu chaúng toát laønh ñeå caùc ñaém meâ chaáp tröôùc xaáu xa quaáy nhieãu ta. Vaø laïi nghó: Caùc ngöôøi trong theá gian duø coù thaáy bieát ta nhö nhöng ñaâu baèng chính ta töï phaùn xeùt hieåu bieát. Vaäy nay ta caàn phaûi töï xeùt neùt chôù neân sinh ra caùc nghó ngôïi xaèng baäy baát thieän nhö theá, ñeå bò caùc ñam meâ chaáp tröôùc kia chi phoái. Ngöôøi aáy nhaân ñoù töï xeùt bieát tìm hieåu theo doõi mình, roài sieâng naêng tinh taán tu taäp hôn leân khieán thaân taâm tieán ñeán choã nheï nhaøng thö thaùi, xa lìa caùc hoân traàm meâ muoäi maø truï vaøo chaùnh nieäm, taâm chí quyeát moät ñieàu laø cheá phuïc söï ngu si doát naùt. Do theá gian giuùp söùc vöôn leân nhö theá neân ñoaïn tröø ñöôïc caùc phaùp baát thieän kheùo tu caùc phaùp thieän. Nhö theá laø nhôø söùc theá gian (ñôøi) vöôn cao maø khôûi leân caùc phaùp thieän höõu laäu hoaëc ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø ñôøi vöôn leân". Hoûi: Töï mình vöôn leân laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: "Coù nhöõng Bí-soâ thöôøng ôû nôi A-lan- nhaõ, hoaëc taïm truù beân goác caây hay ôû choán vaéng veû, ñaõ hoïc caùc phaùp ñaùng hoïc hoûi, neân nghó: Ta nay ñaõ chaùn ñôøi tuïc tin ñaïo, xuaát gia, chaúng neân sinh ra caùc nghó ngôïi lung tung veà caùc ñieàu xaèng baäy baát thieän, ñeå cho caùc ñam meâ chaáp tröôùc chi phoái ta. Haõy luoân luoân neân töï xeùt neùt, chôù neân nghó ngôïi lung tung xaèng baäy nhö theá, ñeå cho caùc thöù ñam meâ

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 93

ham thích xaáu kia loâi cuoán ta. Do ñoù ngöôøi aáy töï theo doõi xeùt neùt mình, roài sieâng naêng tieán tu ñeå thaâm taâm ñöôïc khinh an thoaûi maùi, lìa mình ra hoân traàm meâ muoäi, an truï vaøo chaùnh nieäm ñònh taâm moät höôùng cheá ngöï ngu si. AÁy laø do söùc vöôn cao cuûa chính mình, neân coù theå caét ñöùt caùc phaùp baát thieän, gioûi tu caùc phaùp thieän. Nhö theá laø do chính söùc vöôn cao cuûa chính mình maø coù theå khôûi leân caùc phaùp thieän höõu laäu hoaëc ñaïo voâ laäu. Ñoù goïi laø töï mình vöôn leân". Hoûi: Phaùp vöôn leân laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: "Coù nhieàu thaày Bí-soâ soáng nôi A-lan- nhaõ hoaëc ôû beân goác caây nôi thanh vaéng, ñaõ töøng hoïc caùc phaùp ñaùng hoïc neân nghó: Taát caû phaùp maø chö Nhö Lai baäc Chaùnh Ñaúng Giaùc noùi laø kheùo noùi nhöõng gì hieän thaáy. Ñaây laø lìa mình ra khoûi nhieät naõo ñuùng luùc. Caùc baäc trí ñeán

quan saùt vaø thöôûng thöùc thì noäi taâm ñeàu chöùng ngoä. Chaùnh phaùp nhö theá, ta ñeàu hieåu bieát, khoâng neân sinh nghó ngôïi lung tung caùc vieäc chaúng toát laønh, khieán caùc ñam meâ ham thích xaáu quaáy nhieãu ta. Do ñoù ngöôøi aáy töï xeùt hieåu mình roài, sieâng naêng tieán tu khieán thaân taâm khinh an thoaûi maùi, xa lìa caùc hoân traàm meâ muoäi vaø an truï vaøo chaùnh nieäm, ñònh taâm moät möïc, cheá ngöï ngu si ñaàn ñoän. Chính nhôø söùc vöôn cao cuûa chaùnh phaùp, neân coù theå caét ñöùt caùc ñieàu xaáu baát thieän vaø kheùo tu caùc phaùp thieän. Nhö theá laø do chính söùc vöôn cao cuûa chaùnh phaùp, coù theå khôûi leân caùc phaùp thieän höõu laäu hoaëc ñaïo voâ laäu. Ñoù goïi laø phaùp vöôn cao". Nhö Ñöùc Theá Toân noùi keä: Keû soáng khoâng coù trí Öa laøm caùc nghieäp aùc Hoï gioûi töï thaáu suoát Nhö thaät vaø hö voïng. Baäc hieàn thieän chöùng ñöôïc Chaúng neân töï khinh mình Töï tænh aùc cuûa mình Coù loãi, khoâng giaáu gieám. Ñôøi hieän coù thieân thaàn Phaät vaø ñeä töû Phaät Luoân thaáy bieát keû ngu Gaây taïo caùc nghieäp aùc. Ñoù laø ñôøi vöôn cao Mình vaø phaùp vöôn cao Gioûi tröø phaùp chaúng thieän Tu haønh laøm theo phaùp.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 94

Ta noùi keû maïnh meõ Kheùo haøng phuïc quaân ma Vöôït sinh giaø beänh cheát Chöùng tòch dieät maõi maõi. - Ba thöù voâ thöôïng: Ñoù laø haïnh voâ thöôïng, trí voâ thöôïng vaø giaûi thoaùt voâ thöôïng. Hoûi: Haïnh voâ thöôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø voâ hoïc taùm chi Thaùnh ñaïo (Taùm Thaùnh ñaïo) Hoûi: Trí voâ thöôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø taùm thöù trí voâ hoïc goïi laø trí voâ thöôïng. Hoûi: Giaûi thoaùt voâ thöôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø taän trí vaø voâ sinh trí thì goïi laø giaûi thoaùt voâ thöôïng. - Ba minh: Laø voâ hoïc ba minh: 1. Trí saùng cuûa baäc voâ hoïc tuøy söùc maø nhôù veà ñôøi tröôùc. 2. Trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà sinh töû. 3. Trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà laäu taän. Hoûi: Theá naøo laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc tuøy söùc maø nhôù veà ñôøi tröôùc? Ñaùp: Nhö nhôù bieát ñuùng nhö thaät caùc söï vieäc ñôøi tröôùc, nghóa laø nhôù bieát caùc vieäc ñôøi quaù khöù ñuùng nhö thaät, hoaëc moät ñôøi, hay möôøi ñôøi, traêm ñôøi, ngaøn ñôøi, traêm ngaøn ñôøi, hoaëc nhieàu traêm ngaøn, nhieàu ngaøn ñôøi, nhieàu traêm ngaøn ñôøi. Hoaëc kieáp hoaïi hay kieáp thaønh, hoaëc kieáp hoaïi vaø thaønh, hoaëc nhieàu kieáp hoaïi, nhieàu kieáp thaønh, hoaëc kieáp hoaïi thaønh. Ñoái vôùi caùc loaøi höõu tình soáng trong caùc ñôøi ñoù, teân gì hoï gì, doøng hoï naøo, aên nhöõng thöùc aên gì, ñau khoå vui söôùng ra sao, soáng giaø hay treû, höôûng thoï ñöôïc nhieàu ít khi naøo thì cheát..., vaø ta cuõng vaäy, chính ta hoaëc moïi ngöôøi, soáng nôi khaùc cheát roài sinh leân nôi naày, hoaëc ôû nôi naày sinh leân choã khaùc, cho ñeán hình daïng, caùch noùi naêng, vieäc laøm..., vôùi bao nhieâu thöù cuûa caùc ñôøi tröôùc ñoù, chæ caàn moät yù nghó laø ta bieát thaät roõ raøng ñaày ñuû ñuùng y nhö thaät. Ñoù goïi laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc tuøy söùc nhôù maø bieát vieäc ñôøi tröôùc. Vì sao goïi laø minh? Töùc laø trí thaáy bieát roõ raøng caùc vieäc ôû ñôøi tröôùc moät caùch lieân tuïc ñoù laø minh. Hoûi: Theá naøo laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà sinh töû? Ñaùp: Do thieân nhaõn thanh tònh maø nhìn thaáy suoát taát caû moïi ngöôøi. Thaáy roõ caùc loaøi höõu tình luùc môùi sinh, luùc cheát hay hình daïng ñeïp, xaáu hoaëc gioûi, cao

sang hay thaáp keùm, dôû doát, hoaëc sinh vaøo coõi cao quyù hay bò ñoïa vaøo choán aùc ñaïo. Caùc loaøi höõu tình ñoù coù thaân, mieäng, yù ñaõ laøm caùc ñieàu toäi loãi xaáu aùc gì, hoaëc khôûi leân taø kieán, coù nhöõng quan ñieåm

nhaän xeùt baäy baï, hoaëc cheâ bai choáng baùng Thaùnh taêng, caùc baäc hieàn só. Do caùc taø kieán sai quaáy, gaây nghieäp taïo nhaân, do caùc nguyeân nhaân ñoù maø sau khi cheát roài taát phaûi rôi vaøo ñöôøng döõ ñoïa vaøo ñòa nguïc. Vaø cuõng coù caùc loaøi höõu tình coù thaân, ngöõ vaø yù ñaõ thaønh töïu caùc haïnh toát ñeïp thanh tònh nhieäm maàu, phaùt khôûi chaùnh kieán laø nhöõng tö töôûng, nhaän thöùc saùng suoát, gaây taïo nghieäp thaân. Do nhaân duyeân ñoù maø khi cheát roài thì ñöôïc sinh leân caùc coõi thieän nhö caùc coõi trôøi. Taát caû caùc loaïi nghieäp quaû toát, xaáu sai khaùc nhau cuûa taát caû chuùng sinh thì ñeàu bieát ñuùng nhö thaät. Theá neân goïi laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà sinh töû. Minh ôû ñaây laø sao? Laø trí hieåu bieát caùc nghieäp quaû cuûa mình, ñoù goïi laø minh. Hoûi: Theá naøo laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà laäu taän? Ñaùp: Töùc laø bieát ñuùng nhö thaät ñaây laø khoå Thaùnh ñeá, ñaây laø nhaân gaây khoå Thaùnh ñeá, ñaây laø söï dieät heát khoå Thaùnh ñeá vaø ñaây laø Ñaïo daãn ñeán söï dieät khoå Thaùnh ñeá. Ñuùng nhö thaät maø bieát nhö theá, thaáy nhö theá, bieát roõ caùc taâm giaûi thoaùt, nhö taâm ñaõ giaûi thoaùt caùc duïc laäu, taâm ñaõ giaûi thoaùt caùc höõu laäu. Ta bieát moät caùch ñuùng nhö thaät: “Ñôøi soáng cuûa ta ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, chaúng thoï thaân sau”. Theá neân goïi laø trí saùng cuûa baäc voâ hoïc veà laäu taän. Minh ôû ñaây nghóa laø gì? Töùc laø trí bieát caùc laäu hoaëc ñaõ döùt heát theá neân goïi laø minh. Nhö Theá Toân noùi keä: Maâu-ni bieát ñôøi tröôùc Thaáy caùc coõi toát xaáu Hieåu sinh töû ñaõ heát Ñöôïc trí tueä roát raùo. Bieát taâm haèng giaûi thoaùt Khoûi tham saân... caùc laäu Thaønh töïu ba thöù minh Goïi laø ñuû ba minh. ----------

Phaåm 5: BOÁN PHAÙP, Phaàn 1

Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-töû laïi baûo ñaïi chuùng: Quyù thaày neân bieát: Ñoái vôùi boán phaùp, Ñöùc Phaät ñaõ thaáu suoát hieåu bieát raát töôøng taän ñaày ñuû, sau ñoù ñem ra giaûng daïy chæ baøy cho taát caû haøng ñeä töû. Nay chuùng ta caàn neân hoøa hôïp keát taäp laïi, ñeå sau naày khi Ñöùc Phaät ñaõ dieät ñoä thì khoâng coù vieäc tranh caõi. Vaø taát caû ñeàu tuaân haønh giöõ gìn giôùi luaät phaïm haïnh ñeå ñem laïi voâ löôïng lôïi laïc laâu daøi cho taát caû chuùng sinh höõu tình. Chuùng

ta neân thöông xoùt haøng trôøi, ngöôøi khieán hoï thoï höôûng ñöôïc nhieàu nghóa lyù thuø thaéng vaø moïi söï lôïi ích an laïc ñeïp ñeõ. Boán phaùp laø gì? Ñaây laø naêm baøi tuïng (OÁt-ñaø-nam): Baøi tuïng thöù nhaát noùi: Moät: Boán phaùp coù möôøi Nieäm, ñoaïn, thaàn, löï, ñeá Töôûng, voâ löôïng, voâ saéc Thaùnh chuûng, quaû coù boán. Coù boán nieäm truï, boán chaùnh ñoaïn, boán thaàn tuùc, boán tónh löï, boán Thaùnh ñeá, boán töôûng, boán voâ löôïng, boán voâ saéc, boán thaùnh chuûng,

boán quaû Sa-moân. - Boán nieäm truï: Thaân nieäm truï, thoï nieäm truï, taâm nieäm truï vaø phaùp nieäm truï. 1. Thaân nieäm truï laø sao? Ñaùp: Coù möôøi thöù saéc xöù vaø phaùp xöù thuoäc veà saéc. Ñoù goïi laø thaân nieäm truï. 2. Thoï nieäm truï laø sao? Ñaùp: Töùc laø saùu caûm xuùc (thoï) cuûa thaân, nhö maét thaáy vaät thì sinh ra nhaän bieát caûm xuùc. Cho ñeán yù xuùc phaùp sinh ra thoï v.v... Ñoù goïi laø thoï nieäm truï. 3. Taâm nieäm truï laø sao? Ñaùp: Töùc laø saùu thöùc cuûa thaân, töùc laø nhaõn thöùc cho ñeán yù thöùc. Ñoù goïi laø taâm nieäm truï. 4. Phaùp nieäm truï laø sao? Ñaùp: Thoï uaån chaúng thaâu giöõ ñöôïc phaùp voâ saéc. AÁy goïi laø phaùp nieäm truï. Laïi coøn, thaân vöôn leân (taêng thöôïng) maø sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø thaân nieäm truï. Thoï vöôn leân, thì sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu, neân goïi laø thoï nieäm truï. Taâm vöôn leân thì sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu, neân goïi laø taâm nieäm truï. Phaùp vöôn leân thì sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu, neân goïi laø phaùp nieäm truï. Laïi coøn khi duyeân nôi thaân tueä thì goïi laø thaân nieäm truï. Tueä duyeân nôi thoï thì goïi laø thoï nieäm truï. Tueä duyeân nôi taâm thì goïi laø taâm nieäm truï. Tueä duyeân nôi phaùp thì goïi laø phaùp nieäm truï. - Boán chaùnh ñoaïn: Goàm coù: 1. Neáu caùc ñieàu aùc baát thieän ñaõ sinh thì phaûi coá ñoaïn tröø, luoân luoân khôûi söï sieâng naêng tinh taán ñeå khuyeán khích vaø gìn giöõ taâm nhö

theá maõi. 2. Neáu caùc ñieàu aùc baát thieän chöa sinh thì phaûi coá söùc khieán chuùng ñöøng sinh, luoân luoân sieâng naêng tinh taán khuyeán khích vaø gìn giöõ taâm nhö theá maõi. 3. Neáu caùc ñieàu thieän chöa sinh, thì phaûi coá gaéng khieán chuùng sinh ra, luoân luoân sieâng naêng tinh taán khuyeán khích vaø giöõ taâm nhö theá maõi. 4. Neáu caùc ñieàu thieän ñaõ sinh ra roài thì phaûi gaéng giöõ gìn thaät beàn bæ khoâng bao giôø xao laõng, phaûi luoân tu trì boài boå khieán caùc phaùp thieän aáy caøng roäng lôùn gaáp boäi, ñeå chöùng ñöôïc trí tueä lôùn. Luoân luoân sieâng naêng tinh taán khuyeán khích vaø gìn giöõ taâm nhö theá maõi. - Ñoái vôùi caùc phaùp xaáu xa chaúng thieän ñaõ sinh ra roài thì phaûi gaéng söùc ñoaïn tröø, neân phaûi sieâng naêng tinh taán maø khuyeán khích vaø gìn giöõ taâm nhö theá maõi. Vaäy “Chaùnh ñoaïn” laø gì? Töùc laø caét ñöùt caùc phaùp baát thieän ñaõ sinh ra vaø coá gaéng heát söùc ñeå khôûi tu caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu, nhö theá goïi laø chaùnh ñoaïn thöù nhaát. - Ñoái vôùi caùc aùc phaùp chöa sinh ra thì phaûi coá gaéng ngaên ngöøa ñöøng ñeå noù sinh ra vaø phaûi sieâng naêng tinh taán khuyeán khích vaø gìn giöõ taâm maõi nhö theá. Chaùnh ñoaïn laø gì? Töùc laø phaûi ngaên ngöøa khoâng ñeå caùc phaùp xaáu aùc, chaúng thieän sinh ra vaø phaûi coá gaéng vöôn leân khôûi tu caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Nhö theá goïi laø chaùnh ñoaïn thöù hai. - Ñoái vôùi caùc phaùp thieän chöa sinh phaûi coá gaéng khieán cho noù sinh ra, luoân luoân sieâng naêng tinh taán maø khuyeán khích vaø giöõ gìn taâm maõi nhö theá. Chaùnh ñoaïn laø gì? Nghóa laø ñoái vôùi caùc phaùp thieän chöa sinh ra thì phaûi coá gaéng vöôn leân tieán tu caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Nhö theá goïi laø chaùnh ñoaïn thöù ba. - Ñoái

vôùi caùc phaùp thieän ñaõ sinh roài thì phaûi giöõ gìn thaät beàn vöõng khoâng chuùt xao laõng boû queân, phaûi luoân tu trì boài boå khieán caùc phaùp thieän aáy caøng roäng lôùn gaáp boäi ñeå ñöôïc chöùng trí tueä lôùn. Luoân luoân sieâng naêng tinh taán khuyeán khích vaø giöõ gìn taâm nhö theá maõi. Chaùnh ñoaïn laø gì? Ñoái vôùi caùc phaùp thieän ñaõ sinh ra roài thì caøng coá söùc vöôn leân ñeå tieán tu caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Nhö theá goïi laø chaùnh ñoaïn thöù tö. Boán thaàn tuùc: Goàm coù: 1. Thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu duïc Tam-ma-ñòa. 2. Thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu caàn Tam-ma-ñòa. 3. Thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu taâm Tam-ma-ñòa.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 98

4. Thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu quaùn Tam-ma-ñòa. - Theá naøo laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu duïc Tam-ma-ñòa? Ñaùp: Nghóa laø do duïc vöôn cao (taêng thöôïng) maø sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu duïc Tam-ma-ñòa. - Theá naøo laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu caàn Tam-ma-ñòa? Ñaùp: Caàn (sieâng naêng) vöôn cao seõ sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu caàn Tam- ma-ñòa. - Theá naøo laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu taâm Tam-ma-ñòa? Ñaùp: Taâm vöôn cao seõ sinh ra caùc phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu taâm Tam-ma-ñòa. - Theá naøo laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu quaùn Tam-ma-ñòa? Ñaùp: Quaùn vöôn cao seõ sinh ra caùc phaùp thieän vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø thaàn tuùc ñoaïn haïnh thaønh töïu quaùn Tam-ma-ñòa. Boán tónh löï (Thieàn): Töùc laø tónh löï thöù nhaát, tónh löï thöù hai, tónh löï thöù ba vaø tónh löï thöù tö. 1. Theá naøo laø tónh löï thöù nhaát? Ñaùp: Tónh löï thöù nhaát thaâu giöõ naêm uaån thieän. 2. Theá naøo goïi laø tónh löï thöù hai? Ñaùp: Tónh löï thöù hai thaâu giöõ naêm uaån thieän. 3. Theá naøo laø tónh löï thöù ba? Ñaùp: Tónh löï thöù ba thaâu giöõ naêm uaån thieän. 4. Theá naøo goïi laø tónh löï thöù tö? Ñaùp: Tónh löï thöù tö thaâu giöõ naêm uaån thieän. Boán Thaùnh ñeá: Töùc laø khoå Thaùnh ñeá, khoå taäp Thaùnh ñeá, khoå dieät Thaùnh ñeá, vaø khoå dieät ñaïo Thaùnh ñeá (ñaïo ñöa ñeán söï dieät khoå Thaùnh ñeá). 1. Khoå Thaùnh ñeá laø sao? Ñaùp: Laø chaáp chaët vaøo naêm uaån, töùc chaáp chaët saéc uaån, chaáp chaët thoï uaån, chaáp chaët töôûng uaån, chaáp chaët haønh uaån, chaáp chaët thöùc uaån. Ñoù goïi laø khoå Thaùnh ñeá. 2. Khoå taäp Thaùnh ñeá laø sao? Ñaùp: Chính caùc nhaân höõu laäu noù chieâu taäp taïo neân caùc khoå. 3. Khoå dieät Thaùnh ñeá laø sao? Ñaùp: Choïn löïa phaùp dieät vaø voâ vi, neân goïi laø khoå dieät Thaùnh ñeá 4. Ñöa ñaïo ñeán söï dieät khoå Thaùnh ñeá laø sao? Ñaùp: Goàm caùc phaùp höõu hoïc vaø caùc phaùp voâ hoïc laø con ñöôøng

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 99

(ñaïo) ñöa ñeán choã dieät khoå. Boán töôûng: Goàm coù: 1. Nghó töôûng nhoû. 2. Nghó töôûng lôùn. 3. Nghó töôûng voâ löôïng. 4. Khoâng coù töôûng. - Nghó töôûng nhoû laø sao? Ñaùp: Töùc laø khôûi yù (taùc yù) suy nghó tìm hieåu caùc saéc nhoû

nhö nghó tröôùc thaây ma baàm, noàng naëc, reäu raõ, vôõ toaùng, sình chöông, nghó veà caùc haøi coát, söï ruïc raõ cuûa haøi coát, hoaëc nghó veà ñaát, veà nöôùc, veà löûa, veà gioù, hoaëc nghó veà maøu xanh, maøu vaøng, ñoû hoaëc traéng, hoaëc nghó veà tai hoïa toäi aùc cuûa aùi duïc, tham duïc, hoaëc suy nghó veà caùc coâng ñöùc cuûa söï xuaát ly (giaûi thoaùt)... cuøng caùc thöù ñoù maø khôûi leân caùc yù töôûng, nhö töôûng caùc vieäc hieän taïi, caùc vieäc ñaõ qua hay chöa ñeán. Ñoù goïi laø nghó töôûng nhoû. - Nghó töôûng lôùn laø sao? Ñaùp: Töùc taùc yù suy nghó tìm hieåu moät caùch roäng raõi veà caùc saéc nhöng khoâng phaûi to lôùn ñeán khoâng coù beán bôø bieân vöïc. Ví nhö cuõng nghó veà thaây cheát baàm xanh, noùi roäng nhö tröôùc ñaõ noùi. Ñoù goïi laø nghó töôûng lôùn. - Nghó töôûng voâ löôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø taùc yù suy nghó, tìm hieåu roäng lôùn veà caùc saéc, khoái löôïng cuûa noù lôùn ñeán voâ bieân, thí duï nhö suy nghó veà thaây cheát baàm xanh. Noùi roäng nhö tröôùc, neân goïi laø nghó töôûng voâ löôïng. - Khoâng coù nghó töôûng laø sao? Ñaùp: Ñaây töùc laø chæ roõ khoâng coù vieäc nghó töôûng chi caû. Boán voâ löôïng: Ñoù laø töø voâ löôïng, bi voâ löôïng, hyû voâ löôïng vaø xaû voâ löôïng. 1. Töø voâ löôïng laø sao? Ñaùp: Töùc caùc thöù töø aùi vaø loøng töông öng vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc. Nhö khi ngöôøi aáy khôûi thaân nghieäp vaø ngöõ nghieäp hoaït ñoäng töø haïnh nhöng ñoàng thôøi cuõng khôûi taâm baát töông öng haønh, coù nghóa laø duø thaân vaø ngöõ laøm haïnh töø nhöng taâm khoâng ñoäng, khoâng ñeå yù gì ñeán, thì ñoù goïi laø töø voâ löôïng. 2. Bi voâ löôïng laø sao? Ñaùp: Töùc caùc thöù bi vaø loøng thöông töông öng vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc. Nhö khi ngöôøi aáy khôûi thaân vaø ngöõ nghieäp hoaït ñoäng bi haïnh nhöng ñoàng thôøi cuõng khôûi taâm baát töông öng nghóa laø thaân vaø ngöõ laøm haïnh bi nhöng taâm khoâng chaáp tröôùc ñeå yù ñeán, thì ñoù goïi laø bi voâ löôïng.

SOÁ 1536 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA TAÄP DÒ MOÂN TUÙC - Quyeån 6 100

3. Hyû voâ löôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø thöù nieàm vui taâm vui töông öng vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc. Nhö khi ngöôøi aáy khôûi thaân vaø ngöõ nghieäp hoaït ñoäng hyû haïnh, nhöng ñoàng thôøi cuõng khôûi taâm baát töông öng haønh. Nghóa laø thaân vaø ngöõ laøm haïnh hyû, nhöng taâm khoâng chaáp tröôùc ñeå yù ñeán, thì ñoù goïi laø hyû voâ löôïng. 4. Xaû voâ löôïng laø sao? Ñaùp: Töùc laø caùc thöù xaû, vaø xaû töông öng vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc. Nhö khi ngöôøi aáy khôûi thaân vaø ngöõ nghieäp hoaït ñoäng xaû haïnh, nhöng ñoàng thôøi cuõng khôûi taâm baát töông öng haønh. Nghóa laø thaân vaø ngöõ laøm haïnh xaû, nhöng taâm khoâng chaáp tröôùc, ñeå yù ñeán. Ñoù goïi laø xaû voâ löôïng. Boán voâ saéc: 1. Khoâng voâ bieân xöù. 2. Thöùc voâ bieân xöù. 3. Voâ sôû höõu xöù. 4. Phi töôûng phi phi töôûng xöù. - Khoâng voâ bieân xöù: Toùm löôïc coù hai thöù: 1. Ñònh. 2. Sinh. Heát thaûy sinh cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc goïi ñoù laø Khoâng voâ bieân xöù. - Thöùc voâ bieân xöù laø sao? Ñaùp: Thöùc voâ bieân xöù toùm löôïc coù hai thöù ñònh vaø sinh. Heát thaûy thoï, töôûng, haønh, thöùc cuûa ñònh - sinh thì goïi ñoù laø Thöùc voâ bieân xöù. - Voâ sôû höõu xöù laø sao? Ñaùp: Voâ sôû höõu xöù toùm löôïc coù hai thöù ñònh vaø sinh. Heát thaûy thoï, töôûng, haønh, thöùc cuûa ñònh - sinh thì goïi laø Voâ sôû höõu xöù. - Phi töôûng phi phi töôûng xöù laø sao? Ñaùp: Phi töôûng phi phi

töôûng xöù toùm löôïc coù hai thöù ñònh vaø sinh. Neáu heát thaûy thoï, töôûng, haønh, thöùc cuûa ñònh - sinh thì goïi ñoù laø Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Vaø coù moät thöù ñònh khi khôûi taâm baát töông öng haønh ñoù laø ñònh dieät töôûng. Ñoù goïi laø Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Boán Thaùnh chuûng: 1. Laø nhö moät vò Bí-soâ khi coù ñöôïc y phuïc lieàn vui möøng cho laø ñaày ñuû roài, vui, khen ngôïi laø ñuû chaúng caàn caàu tìm y phuïc, khieán cho ngöôøi ñôøi baøn taùn khen cheâ. Neáu caàu chaúng ñöôïc thì laïi khoâng chòu cam phaän, maø laïi troâng ngoùng kieám tìm, ñaám ngöïc böïc töùc buoàn raàu. Coøn

nhö nhöõng vò naøo khi ñaõ caàu ñöôïc roài, ñuùng phaùp thoï duïng, khoâng sinh loøng ñam meâ, ñaém chaáp, ham thích, giaáu giöõ caát chöùa. Trong khi thoï duïng, thaáy ñöôïc caùc loãi laàm, roài hieåu bieát chæ mong caàu vieäc xuaát ly giaûi thoaùt. Do vaäy ngöôøi naày ñöôïc y phuïc laø ñaùng möøng vui, nhöng khoâng heà yû mình maø mieät thò khen cheâ keû khaùc. Traùi laïi luùc naøo cuõng sieâng naêng tinh taán chuyeân taâm thieàn ñònh chaùnh tri. Ñoù goïi laø söï an truï vaøo doøng Thaùnh (Thaùnh chuûng) coå xöa. 2. Laø nhö thaày Bí-soâ coù ñöôïc vieäc aên uoáng lieàn sinh vui möøng cho laø ñuû, nhö tröôùc ñaõ noùi ñaày ñuû. 3. Laø nhö thaày Bí-soâ coù ñöôïc ngoïa cuï, giöôøng chieáu lieàn sinh vui möøng cho laø ñaày ñuû, nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi ñaày ñuû. 4. Laø nhö thaày Bí-soâ ñaõ ñoaïn heát söï ham muoán vui thích laïi sieâng naêng caàu hoïc caùc caùch ñoaïn tröø aùi laïc, ham thích caùc vui cuûa tu, sieâng naêng chuyeân caàn hoïc taäp caùc caùch tu ñaày an vui. Nhö theá ngöôøi naày daàn daàn ñaït ñeán trình ñoä khoâng caàn phaûi tu pheùp ñoaïn aùi laïc nöõa, cuõng khoâng coøn phaûi hoïc haønh chi nöõa, maø cuõng chaúng mieät thò khinh cheâ ai. Traùi laïi coøn luoân luoân sieâng naêng khuyeán khích taâm mình chuù taâm vaøo chaùnh tri. Ñoù goïi laø ñöôïc an truï vaøo doøng Thaùnh coå xöa. Hoûi: Theá naøo laø do caùc y phuïc ñöôïc vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh? Ñaùp: Khi coù ñöôïc y phuïc thì vui möøng vôùi söùc coá gaéng vöôn leân ñeå taïo ra voâ soá phaùp thieän höõu laäu vaø ñaïo voâ laäu, thì ñoù goïi laø do y phuïc sinh vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh. Hoûi: Khi ñöôïc aên uoáng sinh vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh laø sao? Ñaùp: Khi coù ñöôïc y phuïc thì vui möøng vaø vôùi söùc coá gaéng vöôn leân ñeå taïo ra caùc phaùp thieän vaø ñaïo voâ laäu. Thì ñoù goïi laø do ñöôïc aên uoáng sinh vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh. Hoûi: Khi ñöôïc ngoïa cuï giöôøng naèm sinh vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh laø sao? Ñaùp: Khi coù ñöôïc ngoïa cuï giöôøng naèm thì vui möøng vaø vôùi söùc coá gaéng vöôn leân ñeå taïo ra voâ soá phaùp thieän vaø ñaïo voâ laäu. Thì ñoù goïi laø do coù ñöôïc ngoïa cuï sinh vui möøng maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh. Hoûi: Theá naøo laø tu ñoaïn aùi laïc maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh? Ñaùp: Khi tu ñoaïn tröø aùi laïc thì caøng coá gaéng vöôn leân seõ sinh ra caùc phaùp thieän vaø ñaïo voâ laäu. Theá neân goïi laø tu phaùp ñoaïn aùi laïc maø ñöôïc vaøo doøng Thaùnh. Boán quaû Sa-moân: Ñoù laø quaû Döï löu, quaû Nhaát lai, quaû Baát hoaøn,

quaû A-la-haùn. Theá naøo laø quaû Döï löu? Ñaùp: Quaû Döï löu coù hai thöù, töùc laø höõu vi vaø voâ vi, nghóa laø khi chöùng quaû Döï löu roài, nhöng coøn hoïc hoûi caùc phaùp, hoaëc ñaõ ñöôïc, ñang ñöôïc hay seõ ñöôïc. Ñoù goïi laø quaû Döï löu höõu vi. Coøn quaû Döï löu voâ vi laø khi ñoù coù ñöôïc traïch dieät, hoaëc ñaõ ñöôïc, ñang ñöôïc hay seõ ñöôïc. Ñoù goïi laø quaû Döï löu voâ vi. Quaû Nhaát lai vaø quaû Baát hoaøn cuõng nhö theá. Hoûi: Theá naøo laø quaû A-la-haùn? Ñaùp: Quaû A-la-haùn cuõng coù hai thöù höõu vi vaø voâ vi. Quaû A-la-haùn höõu vi, töùc laø khi chöùng quaû A-la-haùn roài thì vaãn coøn hoïc hoûi caùc phaùp, hoaëc ñaõ ñöôïc, ñang ñöôïc hay seõ ñöôïc. Ñoù goïi laø quaû A-la-haùn höõu vi. Coøn quaû A-la-haùn voâ vi töùc laø khi chöùng quaû A-la-haùn thì coù traïch dieät, hoaëc ñaõ ñöôïc, ñang ñöôïc hay seõ ñöôïc. Ñoù goïi laø quaû A-la-haùn voâ vi. Baøi keä tuïng (OÁt-ñaø-nam) thöù hai: Hai: Boán phaùp coù chín Laø chi, tònh, trí, löïc Xöù, uaån, y, phaùp tích Coøn boán trí coù hai. Goàm coù: Boán chi Döï löu, boán thöù chöùng tònh, boán thöù trí, boán thöù löïc, boán thöù xöù, boán thöù uaån, boán thöù y, boán thöù phaùp tích, vaø trí coù hai thöù, coøn taùm thöù kia moãi thöù coù moät thöù. Boán chi Döï löu: 1. Gaàn guõi baäc thieän só. 2. Laéng nghe chaùnh phaùp. 3. Taùc yù (nghó ngôïi) ñuùng lyù. 4. Phaùp tuøy, phaùp haønh. - Gaàn guõi baäc Thieän só laø sao? Ñaùp: Baäc Thieän só ñoù laø Phaät vaø caùc ñeä töû Phaät, hoaëc laø caùc Boå- ñaëc-giaø-la ñaày ñuû giôùi vaø ñöùc, ñaõ lìa heát caùc loãi laàm caáu baån (caùc phieàn naõo), hoaøn thaønh caùc phaùp thieän, ñuû khaû naêng tieáp quaû vò cuûa Thaày ñeå thaønh töïu caùc ñöùc haïnh cao quyù. Bieát sai, aên naên chöõa loãi, bieát gìn giöõ caùc phaùp thieän, ham hoïc taäp caùc ñieàu caàn yeáu môùi laï, thaáy bieát ñaày ñuû moïi vieäc. Ham suy tö, choïn, thích khen ngôïi taùn döông, öa xeùt neùt quan saùt, baûn taùnh thoâng minh nhanh nhaïy, hieåu bieát saùng suoát ñaày ñuû. Coù trí tueä, khoâng coøn ham thích mong caàu. Khoâng chìm ñaém trong coõi tham vì caùc tham lam ñaõ saïch. Khoâng ñaém chìm trong coõi saân, vì saân giaän ñaõ döùt. Khoâng ñaém chìm trong choán si meâ vì caùc si meâ ñaõ tieâu töø. Luoân

luoân soáng trong caûnh ñieàu hoøa thuaän hôïp, bao giôø cuõng troáng vaéng yeân laëng vaø giaûi thoaùt maõi maõi. Ñaày ñuû caùc coâng ñöùc tuyeät dieäu cao quyù nhö theá neân goïi laø baäc Thieän só. Neáu ai ñoái vôùi baäc Thieän só ñaõ coù ñuû caùc ñöùc taùnh ñoù maø gaàn guõi phuïng söï cung kính cuùng döôøng..., thì goïi laø gaàn guõi baäc Thieän só. - Laéng nghe chaùnh phaùp laø gì? Ñaùp: Nghóa laø ñoái vôùi nhöõng choã naøo chöa hieåu bieát saùng toû maø ñöôïc caùc baäc Thieän só nhö vöøa keå, chaùnh phaùp giaûi baøy chæ roõ ñuùng ñaén thì goïi laø chaùnh phaùp. Nhöõng choã naøo chöa ñöôïc khai ngoä thaáu ñaùo thì giuùp cho khai ngoä hieåu roõ ñuùng ñaén. Do trí tueä thoâng suoát vôùi bao nhieâu caâu vaên yù nghóa hay ho haáp daãn, cao sieâu tuyeät dieäu maø duøng maø moïi phöông caùch thích hôïp kheùo leùo ñeå vì ngöôøi khaùc maø dieãn giaûng giaûi baøy, saép ñaët, trình baøy chæ daïy cho hieåu bieát, laáy voâ löôïng phaùp moân maø trình baøy chæ daïy cho hieåu bieát ñuùng ñaén nhö la khi noùi khoå thì ñuùng laø khoå, khi noùi veà taäp thì ñuùng laø taäp, dieät thì ñuùng laø dieät, ñaïo thì ñuùng laø ñaïo..., caùc thöù nhö theá

ñeàu goïi laø chaùnh phaùp. Neáu ñoái vôùi chaùnh phaùp ñaõ noùi nhö theá maø thích chuù yù laéng nghe, ham thích tu trì, thích choã roát raùo cuøng toät, öa hieåu bieát, thích quan saùt tìm hieåu, ham tö duy suy tìm, nghieân cöùu, luoân mong öôùc ñöôïc thaáu suoát moïi leõ, thích giao teá tieáp xuùc, coi quyù troïng quaû chöùng vaø mong caàu ñöôïc chöùng quaû. Vì muoán ñöôïc nghe chaùnh phaùp neân khoâng sôï gian khoå cay ñaéng, deã nhôù chaéc maø laøm neân luoân söû duïng loã tai raát nhieàu vaø ñoái vôùi phaùp aâm (tieáng giaûng ñaïo) thì phaùt trieån nhó thöùc thaät tinh xaûo. Nhö theá goïi laø laéng nghe chaùnh phaùp. - Taùc yù (nghó ngôïi) ñuùng lyù laø sao? Ñaùp: Khi tai ñaõ nghe thì nhó thöùc seõ thaáu suoát caùc nghóa lyù cuûa giaùo phaùp raát chính xaùc khoâng heà laàm laãn. Do nghe hieåu (nhó thöùc) seõ khieán taâm chuyeân chuù gom giöõ caùc ñieàu caàn thieát roài khôûi yù nghó ngôïi suy xeùt chaùnh tö duy, taâm taùnh tænh saùng. Nhö theá goïi laø nghó ngôïi ñuùng lyù. - Caùch ñuùng theo phaùp maø tu haønh laø sao? Ñaùp: Ñuùng lyù maø nghó ngôïi taùc yù seõ daãn ñeán yù nieäm xuaát ly, xa lìa, laø nôi sinh ra caùc phaùp thieän cao caû, tu taäp thaät beàn bæ chaéc chaén sieâng naêng khoâng giaùn ñoaïn, khoâng xao laõng. Nhö theá goïi laø ñuùng theo phaùp maø tu haønh. Boán thöù chöùng tònh: Nhö Kheá kinh coù noùi: Neáu ñaõ ñöôïc thaønh töïu boán phaùp thì goïi laø Döï löu. Coù boán phaùp naøo? Ñoù laø: Phaät chöùng tònh, Phaùp chöùng tònh, Taêng chöùng tònh vaø giôùi ñöôïc baäc Thaùnh yeâu meán. 1. Phaät chöùng tònh laø sao?

Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi caùc thaày Bí-soâ neân bieát, caùc ñeä töû Phaät caàn neân nöông nhau maø luoân luoân nhôù nghó ñeán chö Phaät, Ñöùc Theá Toân ñaây chính laø Nhö Lai, ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, Chaùnh ñaúng giaùc, Minh haïnh vieân maõn, Thieän theä, Theá gian giaûi, Voâ thöôïng só, Ñieàu ngöï tröôïng phu, Thieân nhaân sö, Phaät, Baïc-giaø-phaïm. Caùc vò neân laáy hình töôùng ñoù ñeå nghó nhôù ñeán chö Phaät. Söï thaáy bieát laø chöùng trí caên baûn, töông öng vôùi söï tin töôûng vaø tính chaát cuûa loøng tin. Tính chaát cuûa nieàm tin hieän tieàn ñöôïc tuøy thuaän chaáp nhaän nôi loøng aùi moä vaø tính chaát cuûa loøng aùi moä. Khi naøo taâm ñöôïc laéng yeân khoâng coøn quaáy ñoäng nöõa thì luùc ñoù laø taâm thanh tònh, neân goïi laø Phaät chöùng tònh. 2. Phaùp chöùng tònh laø sao? Ñaùp: Nhö Ñöùc Theá Toân noùi, caùc thaày Bí-soâ neân bieát caùc haøng ñeä töû cuûa Phaät caàn phaûi nöông nhau maø nghó nhôù ñeán Chaùnh phaùp. Do vì chö Phaät thuyeát Chaùnh phaùp voâ cuøng haáp daãn kheùo leùo, hieän luùc ñoù ai nghe thaáy ñöôïc, ñeàu ñöôïc töôi maùt vaø ñuùng luùc höôùng daãn nhöõng keû trí thöôøng gaàn guõi quan saùt seõ ñöôïc noäi chöùng. Caùc vò nhôø ñoù maø tuøy nay luoân nghó nhôù ñeán chaùnh phaùp. Söï thaáy bieát laø chöùng trí caên baûn, töông öng vôùi söï tin töôûng vaø tính chaát cuûa söï tin töôûng, tính chaát cuûa nieàm tin hieän tieàn seõ tuøy thuoäc ñöôïc chaáp nhaän cuûa söï meán moä vaø tính chaát meán moä. Khi naøo taâm ñöôïc laéng yeân khoâng coøn bò quaáy ñoäng nöõa thì luùc ñoù taâm ñöôïc thanh tònh. Ñoù goïi laø Phaùp chöùng tònh. 3. Taêng chöùng tònh laø sao? Ñaùp: Nhö Theá Toân ñaõ noùi: Caùc thaày Bí-soâ neân bieát, caùc haøng ñeä töû Phaät caàn phaûi nöông nhau maø nghó nhôù ñeán chö Thaùnh Taêng. Hoï laø nhöõng haøng ñeä

töû cuûa Phaät ñaày ñuû caùc ñaïo haønh nhieäm maàu vaø haïnh thaønh thaät ngay thaúng, haïnh ñuùng lyù, haïnh phaùp tuøy phaùp, haïnh hoøa kænh, haïnh tuøy phaùp. Ñoái vôùi Taêng ôû ñaây thì coù Döï löu höôùng vaø quaû Döï löu, coù höôùng Nhaát lai vaø quaû Nhaát lai, coù höôùng Baát hoaøn vaø quaû Baát hoaøn, coù höôùng A-la-haùn vaø quaû A-la-haùn. Nhö theá thì keå chung coù boán ñoâi vaø taùm caëp Boå-ñaëc-giaø-la, laø chuùng ñeä töû cuûa Phaät coù ñaày ñuû giôùi luaät, ñaày ñuû thieàn ñònh, ñaày ñuû trí tueä, ñaày ñuû giaûi thoaùt, tri kieán giaûi thoaùt ñaày ñuû, ñaùng kính môøi, ñaùng phuû phuïc (raïp mình toân kính), coù voâ thöôïng phöôùc ñieàn raát ñaùng toân quyù cung kính ñöôïc moïi ngöôøi ôû theá gian ngöôõng moä cuùng döôøng. Ngöôøi aáy neân laáy ñoù maø tuøy theo ñeå nhôù nghó ñeán chö Taêng. Söï thaáy bieát laø trí chöùng caên baûn, noù töông öng vôùi söï tin töôûng vaø tính chaát cuûa tin töôûng. Ñoái vôùi tính chaát nieàm tin hieän tieàn ñöôïc tuøy thuaän, ñöôïc chaáp nhaän meán moä vaø tính chaát cuûa meán moä. Khi taâm ñaõ laéng yeân khoâng bò quaáy ñoäng nöõa thì taâm seõ thanh tònh. Ñoù

goïi laø Taêng chöùng tònh. 4. Theá naøo laø giôùi luaät cuûa caùc Thaùnh meán thích? Ñaùp: Khi thaân vaø ngöõ coù pheùp taéc luaät nghi voâ laäu thì ñôøi soáng seõ thanh tònh. Ñoù goïi laø chö Thaùnh thích trì giôùi. Hoûi: Vì sao noùi laø caùc Thaùnh meán thích giôùi luaät? Ñaùp: Chö Thaùnh töùc laø chö Phaät vaø haøng ñeä töû Phaät caùc vò aáy ñoái vôùi giôùi luaät voâ cuøng meán moä, haân hoan tin nhaän thuaän theo khoâng bao giôø daùm traùi nghòch choáng ñoái. Theá neân goïi laø chö Thaùnh meán thích giôùi luaät. Caùc haøng Döï löu thaønh töïu ñöôïc boán vieäc nhö theá.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.